

2024-05-17

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2024-00623

Arbete mot välfärdsbrottslighet i Nacka kommunkoncern

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen fattar följande beslut.

Kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram en arbetsplan gällande arbete mot välfärdsbrottslighet i Nacka kommunkoncern och återkomma med den på kommunstyrelsens sammanträde den 30 september 2024.

Sammanfattning av ärendet

Nacka kommun behöver stärka sitt arbete mot välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan, och skapa en tydligare struktur för att hantera oegentligheter. Kommunen behöver även gemensam strategi för att hantera dessa frågor, då ansvaret idag är otydligt i kommunkoncernen.

Stadsledningskontoret har gjort bedömningen att kommunen måste ta ett samlat kommunövergripande och kunskapsbaserat grepp kring välfärdsfrågan för att de insatser som ska genomföras i förebyggande och utredande syfte ska få önskad effekt. En arbetsplan som beskriver åtgärder och ansvarsfördelning är av stor vikt för att etablera ett gemensamt och enhetligt arbete mot välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan

Ärendet

Bakgrund

Det saknas en fullständig sammanställning kring omfattningen av välfärdsbrottsligheten i Sverige men flera statliga utredningar har berört att vid utbetalningar från offentliga försäkrings- och bidragssystem går betydande belopp i miljardklassen till välfärdsbrott och oegentligheter.

Välfärdsbrott och otillåten påverkan kan förekomma inom alla områden där

möjligheten finns att nå en fördel, för egen del eller för ett företag eller en organisation. I förlängningen riskerar detta att leda till sämre samhällsservice samtidigt som förtroendet för staten, myndigheter och näringslivet skadas. Dessa hot påverkar i sin tur centrala skyddsvärden som invånarnas trygghet, säkerhet och hälsa och får även konsekvenser för kommunsektorns möjligheter att upprätthålla samhällsviktiga funktioner, samt att människors tilltro till demokratiska processer och rättssäkerheten kan urholkas.

Det arbetas brett med välfärdsbrottslighet i kommunen inom flera olika områden. Det kan exempelvis noteras att den 23 april 2024 inkom ett politikerinitiativ från Filip Wiljander (M), Martin Hedman (C) och Johan Norman (L) till socialnämnden som handlade om att stärka arbetet mot välfärdsbrottslighet (bilaga 1). Sociala omsorgsprocessen har för avsikt att svara på politikerinitiativet till socialnämndens sammanträde den 18 juni och att beredningen av politikerinitiativet skett i samråd med ledningsstaben för att synkronisera arbetet. Initiativet beskriver hur ett samlat kommunövergripande och kunskapsbaserat kring välfärdsfrågan måste tas för att de insatser som ska genomföras i förebyggande och utredande syfte ska få önskad effekt.

Den 12 juni 2023 beslutade kommunstyrelsen om att kartlägga kommunens arbete med att förebygga välfärdsbrottslighet. I kartläggningen (bilaga 2) beskrivs förslag till gemensamma strategier samt en tydlig process för hantering av oegentligheter. Kartläggningen redovisades för kommunstyrelsen den 18 december 2023. Kartläggningen föreslår följande områden för vidare hantering och åtgärder:

1. Resursförstärkning
2. Tydligare strukturer
3. Riskanalyser
4. Revidering av regelverk
5. Förtydligade rutiner
6. Rutiner för polisanmälan

Stadsledningskontoret föreslår att en arbetsplan tas fram för att fokusera på planering och ansvarsfördelning utav aktiviteter samt åtgärder som identifierats för att kunna minska välfärdsbrottsligheten i alla kommunens verksamheter. Arbetsplanen kommer även innehålla en gemensam struktur för uppföljning och rapportering som ska vara enhetlig för nämnderna och verksamheterna.

Omfattning

Arbetsplanen avseende arbete mot välfärdsbrottslighet implementeras under perioden 2024–2025 och riktar sig till samtliga nämnder och bolag inom Nacka kommun.

Ansvar och genomförande

Kommunstyrelsen fattar beslut om arbetsplan och är huvudansvarig för samordning, uppföljning och spridning. Alla nämnder och bolag ansvarar för genomförande och att integrera arbete mot välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan i sina verksamheter.

Arbetsplan mot välfärdsbrottslighet i Nacka kommunkoncern

För att kunna strukturera arbetet på ett effektivt sätt behövs en tydlig plan för arbetet med att kunna implementera förslag till åtgärder från kartläggningen (se bilaga 2). Den består av följande delmoment:

Arbetspår 1: Att kartlägga

Kartläggning och omvärldsspaning har genomförts

Arbetspår 2: Att medvetandegöra och kunskapshöja

Olika utbildnings- och kommunikationsinsatser pågår under hela 2024

Arbetspår 3: Att genomföra riskanalyser

Struktur för riskanalyser gällande upphandling, kundval, föreningar och utbetalningar till medborgare

Arbetspår 4: Att uppdatera och utveckla

Uppdatering av kommunens styrdokument samt utveckling av arbetssätt och strukturer för avtal och uppföljning

Arbetspår 5: Att upptäcka och förebygga

Framtagande av till exempel rutiner, mallar och visseblåsarfunktion

Tidplan

Arbetspår	2023			2024				2025			
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Arbetspår 1: Att kartlägga											
Arbetspår 2: Att medvetande-göra och kunskaps-höja											
Arbetspår 3: Att genomföra riskanalyser											
Arbetspår 4: Att uppdatera och utveckla											
Arbetspår 5: Att upptäcka och förebygga											

Ekonomiska konsekvenser

Förslagen medför inga ekonomiska konsekvenser.

Idag vet kommunen inte de exakta konsekvenserna som välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan medför, men det går att konstatera att det är en betydande summa som påverkar kommunens ekonomi negativt.

Konsekvenser för barn

Alla nämnder bedriver verksamhet som direkt eller indirekt påverkar barn och ungas livsvillkor. Kommunens arbete mot välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan kommer i förlängningen att leda till att alla som bor, verkar eller besöker Nacka, såväl barn som vuxna får ta del av en större del av kommunens skattemedel eftersom dränaget till välfärdsbrott förväntas minska.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 17 maj 2024

Bilaga 1 Politikerinitiativ: Stärka arbetet mot välfärdsbrottslighet i Nacka kommun

Bilaga 2 Kartläggning – Välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan i Nacka kommun

Victor Kilén
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Henrik Ahl
Stabs- och säkerhetsdirektör
Stadsledningskontoret